

column

Katinka Slump

Samen uit, samen thuis

Een leerling, licht autistisch, wordt na veel problemen van school verwijderd. De reden is dat zich regelmatig incidenten voordeden en de school daaruit heeft geconcludeerd dat ze voor deze leerling en zijn medeleerlingen geen veilige omgeving kan creëren. Het bekende verhaal. Leerlingen met een specifieke problematiek vormen een risico; niet iedere leerkracht is in staat tot een juiste begeleiding. De ouders vragen de rechter in kort geding om de leerling weer tot de school toe te laten. Zelden leidt dat tot een werkbare oplossing. Ik ken een zaak waarin een moeder erin slaagde om op die wijze haar zoon weer op school geplaatst te krijgen. Haar zoon bracht daarop zeven maanden in eenzaamheid door in een eigen lokaaltje. Ver weg van zijn klasgenoten.

Blijkens de uitspraak van de rechter heerst er in dit geval verdeeldheid op school. Het team geeft enerzijds blijk van grote betrokkenheid, maar heeft anderzijds het gevoel op sommige momenten gefaald te hebben. Een invalkracht die onvoldoende werd begeleid, bleek niet in staat de voor deze leerling zo noodzakelijke structuur te bieden. De worsteling van de leerkrachten met de verwijdering van de leerling kan je niet ontgaan als je de uitspraak leest. Zaken zoals deze grijpen diep in op scholen.

Niet alleen de ouders van de leerling verzetten zich tegen de verwijdering. Ook ouders van medeleerlingen steunen hen in dit geval. Blijkbaar raakt het besluit van het bestuur van de school de basisprincipes van deze ouders. Zij willen hun kinderen leren dat ook dit klasgenootje, met zijn

beperkingen, een plekje verdient in hun midden. Niet alleen bij hen thuis, maar ook in het buurtschap waar hun kinderen overdag verblijven en dat wij de naam 'school' hebben meegegeven. De ouders eisen naleving van die basisprincipes.

Ooit was ik betrokken bij een autistische jongen die niet mee mocht op een driedaagse studiereis naar Parijs, waarop hij zich al lange tijd zeer verheugde. Ondanks een positief advies van de ambulante begeleider en de juiste voorzorgsmaatregelen waren de teamleden niet bereid de jongen mee te nemen. Zij vonden dat zij onvoldoende konden instaan voor zijn

Ook dit klasgenootje, verdient een plekje in hun midden

veiligheid. De directeur gaf aan dat als ik zou eisen dat deze leerling mee zou gaan, dit wel eens tot gevolg zou kunnen hebben dat hij geen docenten bereid zou vinden om de leerlingen te begeleiden. De reis zou dan moeten worden afgeblazen. Ik reageerde daarop verheugd. Ik stelde voor dat hij de tijd van de werkweek dan goed kon benutten voor een principiële discussie binnen zijn school over de betekenis van 'samen uit, samen thuis'. In zaken zoals deze heb ik weinig mededogen met docenten. Op mijn oude school gingen mijn blinde klasgenoten mee op schoolkamp. Voor alle problemen waren oplossingen. Zij leerden varen op hun

gevoel, wij waren hun ogen. Mijn harde opstelling leidde er toe dat de jongen uiteindelijk mee mocht. Alles ging goed en de school was een positieve ervaring rijker.

Het is niet altijd eenvoudig de grenzen te bepalen van wat ouders van de school van hun kind mogen vragen. Wat adviseer je ouders? Hoe bepaal ik de redelijkheid van eisen en of die bij de rechter afdwingbaar zijn? Moet ik mij in mijn advies laten leiden door de tranen van de moeder, omdat haar kind wordt buitengesloten? Laat ik mij opjagen door de oerkracht van de vader die ten strijde trekt omdat zijn kind tekort wordt gedaan? Ik heb de wijsheid niet in pacht. Ik ben procesbewaker. De kans die ik bied is een kans om gehoord te worden. Een kans om gewicht in de schaal te leggen en in de besluitvorming de belangen van het kind te laten meewegen. Dit laatste is helaas geen vanzelfsprekendheid.

Vorig jaar was weer een schooljaar waarin ik honderden uren doorbracht in treinen, trams en bussen overal in het land op zoek naar kansen en rechten in het onderwijs. Ik won en ik verloor. Net als de ouders in het kort geding. De rechter bepaalde dat de school de leerling mocht verwijderen, maar andere ouders dienden daartegen een klacht in bij de Klachtencommissie. De tranen van de moeder werden hun tranen, en het belang van haar kind werd hun verantwoordelijkheid. Zo hoort het in een buurtschap waar ouders hun kinderen willen leren dat ieder kind ertoe doet.

Katinka Slump is advocaat onderwijsrecht, werkzaam bij de stichting Juridische Dienstverlening Onderwijs (Judion), en lid van diverse werkgroepen van de Nederlandse Vereniging Onderwijs Recht (NVOR). Zij beschrijft voor Balans Magazine diverse voorvallen uit haar praktijk. Katinka Slump is getrouwd met een kinderarts en moeder van vijf kinderen, waarvan de twee jongsten een tweeling.